

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti preejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani. 3. aprila.

—.r.— Ravno sedaj oglasil se je v židovskem časopisu „Neue Freie Presse“ nekov slovenski Nemec, ter s potnim obrazom skuša dokazati, v kako barbarstvo da bi se pogreznili Slovenci, če bi mej nami zginila tako zvana nemško-ustavoverna klika. Ta članek spisan je po znanem receptu, vsled katerega je vse dobro mej nami izvir nemških talentov, vse slabo pa prvotno slovensko. Oče tega članka je gotovo kak Nemec, ki živi mej nami, ter je navdahn s tistim besnim sovraštvom do vsega slovenstva, katero navdaja fanatično klika, katerej zapoveduje triumvirat Deschmann-Schaffer-Schrey! Ta klika, ki se sestavlja v prve vrsti iz površno olikanih birokratov, penzionistov in drugih tacih elementov, ima prepričanje, da je slovenstvo gola sanjarija, da brez Nemcev ničesa opraviti ne moremo, in da takoj poginemo, če se germanizacija ne bode vedno s tako energijo pospeševala, kakor se je pospeševala do sedaj. In zakaj je ta klika o vsem tem prepričana? Samo za tega delj, ker je to leto za letom v glavo ubija triumvirat Deschmann-Schaffer-Schrey!

Ta klika prepričana je o tem, da nijma slovenščina nikake prihodnosti, da nij narodna stranka ničesar druga, kakor kup lenuhov in neslanih kričev, in da ta stranka gori samo za reakcijo in ne za pravi blagor ljudstva. In o vsem tem je ta klika samo za tega delj prepričana, ker jo pase s tako duševno zelenjavo leto za letom triumvirat Deschmann Schaffer-Schrey!

Dokler bode vladal ta triumvirat, ne bode miru mej nami! Iz golega fanatizma ne vidi in ne sliši nič nemška naša klika, in to samo za tega delj ne, ker neče triumvirat Deschmann-Schaffer-Schrey, da bi videla in slišala! V jedno mer se kriči, da je nemštv in kultura vse jedno. Popolnem pa se pozabi, da je od časov zatrte reforma-

cije imelo germanstvo oblast in moč po slovenskih deželah, da je več kot sto in petdeset let to germanstvo absolutno vladalo mej nami in da v dolgej tej periодi nij doseglo niti toliko, kolikor je dosegla narodna ideja v desetih letih! Če sedaj naše ljudstvo snažneje stanuje, če so naša polja bolje obdelana, če je želja po oliku izbujena v vsakej slovenskej vasi, če je po kmetih mnogo menj pobejev in če je branje in pisanje doma skoraj v vsakej kmetskej koči, nij tega doseglo nemštv v sto in petdesetih letih, nego slovenska knjiga, ki se je mej bojem in trudom izdaval v zadnjih štiridesetih letih! Slovenstvo je v pol stoletja mnogo več doseglo, kot nemštv v dveh stoletjih! Ali tega ne bode naša nemška klika nikendar sprevidela, dokler bode pod jarmom triumvirata Deschmann-Schaffer-Schrey! Na sprotrož živi pa ta klika v strašnej samosvesti. Prepričana je, da tiči vse delo po deželah slovenskih na njenih ramah, da so vsi duševni proizvodi pogiali na njenih tleh, in da poganja logično mišljenje mej nami samo na njenih zelnikih! In vse to zatega delj, ker to triumvirji Deschmann-Schaffer-Schrey trdijo dan za dnevom, ter se svojim čestilcem predstavljajo kot izborni duševni delavci in kot pregnani pionirji nemške kulture! Ali tega jim pa ne povedo, da je v teh dveh jedini cvet nemštv mej nami tist zakotni listič, ki je prava duševna besnica in sramota nemškemu jeziku! V istini triumvirat Deschmann-Schaffer-Schrey ne bode imel drugega historičnega spomina, nego da je napajal s svojo inteligencojetičnega lističa jetične predalčke! Ali to je brez dvombe velika zasluga!

Časih se nam smilijo inteligentni nemški volilci, ki so dani v pest nemškej tej kliki. Kar pravijo Deschmann-Schaffer-Schrey, to je političen evan-

gelij; vsaka iz dunajskih židovskih listov posneta in preceppljena fraza teh gospodov velja kot nezmotljiva dogma! Nemški naši sovolilci so marijonete, ki morajo marširati in plesati, kakor gode absolutistični triumvirat! Kako komedijo igrali so zopet ravnokar z nemškimi našimi sovolilci! Dejali so: mi nečemo postavljati nikakih kandidatov za mestni zbor; gospodje volilci pridite vi, in izvolite si sami kandidate! In gospodje volilci so prišli in ko so bili zbrani, vstal je sedaj triumvir dr. Schrey, sedaj triumvir dr. Schaffer in sedaj zopet triumvir Deschmann. In vsakdo izmej njih nasvetoval je kandidata, katerega so potem moralisprejeti gospodje volilci. In sedaj bodo kričali, da so gospodje volilci sami si izbrali kandidate, ali v resnici bili so volilci zopet samo marijonete, ki so plesale, kakor je vrvico „cukal“ triumvirat Deschmann-Schaffer-Schrey! Sedaj naj nam pa kdo pové mesto, v katerem bi si olikani volilci pripustili, da bi se tako nevredno z njimi počenjalo! Čuje se tu in tam, ali vsaj šepeta se skrivnostno tu in tam, da so bolj intelligentni nemški naši sovolilci uže do grla siti teh treh političnih teroristov, in da bi jih radi položili v grob, če bi se ta pokop lepo in mirno izvršiti dal! Moj Bog, to tudi čuda nij, da so se konečno olikanejši elementi mej nemškimi našimi soščanci naveličali uže te duševne inkvizicije! Kdo bode tudi vedno živel v atmosferi, v katerej je prepovedana vsaka misel, če nij bila poprej dejana v cenzuro triumvirata Deschmann-Schaffer-Schrey! Nemške svoje someščane opozorujemo torej, da se takoj pri prihodnej mestnej volitvi na prav prijeten način lahko iznebjijo političnih triumvirov in sicer s tem, da ne volijo kandidatov, katere jim je usilila in urinila trojica Deschmann-Schaffer-Schrey. In mi smo prepričani, da bode nastal mir v tem mestu in v tej deželi v tistem hipu, ko bode smrtno zadet ab-

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Mállov.)

Druga knjiga.

III.

(Dalje.)

„Nadejajoč se od vas izvestnih poročil, pozvala sva vas sem.“

„V tem slučaju,“ nadaljeval je Solomin, „vama še jedenkrat povem, da smeta še dolgo dolgo tu ostati. Ako pak hočeta to hišo zapustiti, ker se ljubita in se drugače dobiti ne moreta, v tem slučaju...“

„No, kaj bi bilo v tem slučaju?“

„V tem slučaju ne preostane mi nič druga, nego vama vse dobro želeti ter, kakor se obično reče, vaju podpirati, kolikor mi je mogoče. Kajti vas, draga gospica, kakor njega imam od tedaj, ko sem vaju videl prvikrat, od srca rad.“

Nehote stopila sta Marijana in Neždanov vsak na jedno stran k njemu in ga prijela za roko.

„Recite nama, kaj bi storila?“ povzela je Ma-

rijana. „Vzemimo, da se revolucija še ne začne tako kmalu . . . toda pripravljanje za njo, katerih tu ne moreva vršiti in ki jih nama boste vi odredili, zahtevajo, da odtečeva od tod; ako bi samo znala kam . . . Pošljite nazu, kamor koli! Je li da boste to storili . . .“

„Kam?“

„V narod! . . . Kam drugače, nego v narod?“

„V gozde!“ misil je nehote Neždanov, spominivši se poslednje poljske insurekcije in Paklinovih besed.

Solomin pogledal je srpo Marijano:

„Vi hočete narod poznati?“

„Da, to je, nečeja samo narod poznati, nego delati hočeva zanj.“

„Dobro; obetam vam, da se boste ž njim upoznali. Imeli boste priliko tudi zanj delati. I vi Neždanov, ste li tudi vi pripravljeni za njo iti in delati za narod?“

„Dakako da sem pripravljen!“ vzklikanil je ta hitro.

„Džagernaut!“ prišle so mu zopet Paklinove besede na pamet. — „Evo zopet pride tisti strašni težki voz in jaz čujem civiljenje in drdranje koles!“

„Dobro,“ rekel je zamišljeno Solomin. „A kdaj hočeta uteči?“

„Zaradi mene koj jutri,“ vela je Marijana.

„Dobro, ali kam?“

„Ts . . . tiho . . .“ ščebetal je Neždanov . . . „nekdo gre po hodniku.“

Vsi so nmolknili.

„In kam mislite zbežati?“ ponavljal je Solomin tiho.

„Tega baš ne znava,“ odgovorila je Marijana.

Solomin pogledal je Neždanova, toda ta pomagal je samo z rameni, da bi zaznamenoval, da tudi ne vé kam. Zamišljena utril je Solomin s prstoma jako pazljivo luč ter potem rekел:

„Veste kaj, moja draga. Vi dva prišla bodeta k meni v tvornico. Lepo sicer kaj nij, ali varno. Tam vaju nihče ne najde, kajti tam imam sobo, kjer vaju nihče iskal ne bode. Zdaj samo glejta, da prideta tako tja, da vaju nihče ne vidi; mi vaju ne izdamo. Ako morda mislita, da ne, ker je v tvornici mnogo ljudij, to vama velim: baš to je dobro. Kjer je mnogo ljudij, tam se težko koga najde. — Hočeta-li?“

„Samo zahvaliti se vam moreva za to,“ rekел

solutizem triumvirata Deschmann - Schaffer - Schrey! Toliko v preudarek resnim nemškim someščanom!

Iz državnega zbora.

Debata o volilnej reformi.

Z Dunaja, meseca marca. [Izv. dop.]

(Dalje.)

Dr. Herbstu, kolovodji levičarjev, govoril je grof Hohenwart sledče:

Obrnem se zdaj k spoštovanemu g. poročevalcu manjšine, kateremu moram se ve da malo več časa posvetiti. Ta gospod govornik, kateremu se je zopet posrečilo, debati uže v naprej pritisniti nekakov napet znak (dobro na desnici), izgovoril je v svojem govoru tako obilje kovarnih in deloma neresničnih trditev (Prav dobro! na desnici; ugovaranje na levici.) Velečestita gospoda! Neprestanim provokacijam, s katerimi začanjala se je spoštovana opozicija od početka zasedanja državnega zбора ne le proti visokej vladi, ampak tudi proti večini zbornice, nijsem do zdaj niti s slovko odgovoril. Menim torej, ne da bi bil neskromen, da smem prositi, naj visoka zbornica slednjič po tako dolgem času tudi meni privošči malo besedij za odgovor in naj dovoli, da slednjič tudi jaz spoštovanej opoziciji, ki se vedno in vedno le s tem bavi, kar počnemo ali ne storimo mi, pokažem zrcalo njene delavnosti. (Dobro! na desnici.) S tem menim, čestita gospoda, asteči samo le dolžnosti, ki mi je naloga moje stališče v mojej stranki in katerej sem, kakor to denes očito priznavam, na temelji žalibog krivega mnenja do zdaj nalašč šel s poti.

Mene je namreč res navdajala nuda, da, če bode spoštovana opozicija le jedenkrat premagala prvo in prav zanimljivo bolest, da je iz vsemogočne večine najedenkrat postavljena v manjšino, se bode samo od sebe napravilo prijaznejše skupno življenje in skupno delovanje meje obema velikima strankama zbornice in ko je ta moja nuda pala uže zelo globoko, bila je ravno jedna beseda spoštovanega gospoda denašnjega poročevalca manjšine, ki je to nado v meni oživelva vnovič. Prešlo je menda malo več nego leto, ko je opozicija praznovala šestdeseti rojstni dan svojega odličnega vodje na prav slovensen način in pri tej priliki, gospoda, pripetilo se je, da je slavljenec oslavljen od svojih pristašev, govoril lepe besede: Nemci v Avstriji napravili so besede velicega cerkvenega očaka za svoj program:

In necessariis unitas,
in dubiis libertas,
in omnibus caritas.

Caritas, tako nadaljeval je spoštovani gospod govornik, dobrovoljnost morajo pajdaši imeti jeden z drugim, oni naj ne sumničijo mišlenja, temveč čestijo prosto mnenje vsacega posameznega.

Priznam vam, gospoda, da so te besede, govorjene iz teh ust, na me napravile mogočen utis.

je Neždanov srčno; Marijana pa, katerej nij bila iz početka ta misel po volji, vzkliknila je zdaj radostno. „Dakako! Dakako! Kako ste vi dobr! — Toda dolgo naju ne bodete tam imeli, nego naju bodete poslali — saj vesta kam!“

„To odvisno bode od vaju. Ako bi hotela v zakonski stan stopiti, je tudi v tvornici možno. Blizu mene stanuje moj sestrič pop Sosim, ki vaju koj zaroči.“

Marijana se je sladko nasmehljala, a Neždanov stisnil je še jedenkrat Solominovo roko. Potem je vprašal:

„Ali pa tudi vi zaradi naju ne bodete imeli nobenih sitnostij?“

Solomin pogledal je Neždanova iz strani.

„Zaradi mene bodite brez skrbij. — To vprašanje je potem nepotrebno. Mojemu gospodarju je le do tega, da mu tvornica pošteno nese, za vse drugo se ne briga. Od njega ne bodete ni vi ne vaša ljuba gospica nobenih neugodnostij imeli. Tudi delevcev se nij bat. Samo oznanite mi, kdaj vaju imam pričakovati.“

Neždanov in Marijana sta se pogledala. Pojternjem vse zgodaj ali morda jeden dan kasneje, reklo je naposled Neždanov. Čemu bi delj čakali;

Komur je, kakor meni, čast, poznati dolgo vrsto let gospoda poslanca kmetskih občin Tešinskih, ta vēda, da je spoštovani gospod poslanec v svojem parlamentarnem življenji, ki je počno množih del, dokazal uže vse, kar je bilo mogoče, samo jednega še nikdar ne, namreč dobrovoljnosti proti mnemuju družih. (Prav dobro! Izvrstno! na desnici.) Moral sem si torej reči: program njegeve prošlosti to nij bil, na kateri je kazal gospod poslanec pri tej zanj toli svečanostni priliki, moral je torej biti jedino le program bodočnosti, ki ga je spoštovani vodja levice oznanjal za se in za svojo stranko. (Dobro! na desnici.)

No, gospoda, na izvršenje tega programa čakal sem do sedaj zastonj; skušnja jednega ceha leta pa me je uverila, da lepi ta program nij bil druzega, kakor lepa fraza. (Dobro! na desnici.)

Čitajte, gospoda, vse, kar so spoštovani člani opozicije v teku jednega leta govorili v volilnih in strankarskih shodih in v takozvanih „parteitagih“, kar so pisali v svojih glasilih, spominjate se vseh govorov, ki smo jih čuli tu v tej visokej zbornici in vi boste težko kaj druzega našli nego obrekovanja in sumničenja visoke vlade in večine te visoke zbornice. (Oho! na levici; dobro! na desnici.)

(Dalje prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. aprila.

Zdaj ko je prenehalo za nekaj časa delovanje državnega zbor, ozirajo se listi, osobito češki, na dneve pretekle parlamentarnega delovanja in v tem opazovanji pridejo do zaključka, da se je obrnilo na bolje. Desnica se je po nekaterih udih povečala, okreplila in vladala, ki se je prej zibala meje desnice in levico, jela se je zdaj bolj oslanjati na desnico. V parlamentu izrekli so se tudi ministri, da popolnem odobravajo postopanje desnice, in tako spravili so se nekateri velevažni zakoni v življenje. V tem ko je rasta in se krepila v lojalnem postopanju desnice, padala je levica in tudi popolnem padla. V kakej samovestni vstopila je levica začetkom zasedanja v državnem zboru, razvila zastavo nacionalne zvezne in prodložila državnemu zboru razne interpelacije o Kuhljaku. In oborožila se je levica z vso zgovornostjo, združila vse mogoče napade na ministerstvo, izlila ves svoj srd proti zdanju vlad — vsa sramota pala je le nazaj njo. Tako stoji desnica močna, levica uničena in vladu oslanjati se mora na desnico — pričakovati nam je res boljša bodočnost.

Kako nekateri vladni organi spoštujejo §. 19. drž. tem. zak., na katerega so prisegli, pojasnjuje slučaj, ki se je dogodil v Inzersdorfu. Tu živeči Čehi vložili so pri okrajnem glavarstvu v Sechshausu prošno, da bi smeli imeti ljudski shod, da bi se razgovarjali o ustanovitvi šole in knjižnice za tam živečih 4000 Čehov. Vlada pa je odbila to prošno in prepovedala shod, „ker bi se pri tem shodu obravnavalo česko, v Dolenjji Avstriji pa je vendar

jaz se vsak trenutek nadejem, da se mi služba odpove.“

Solomin je ostal in rekel: „Jaz vaju bodem celi teden pričakoval in ves čas doma ostal ter vse pripravil kar treba.“

Marijana se je od njega poslovila: „Z Bogom, dragi dobri Vasilij Fedotič . . . Je li da se tako zovete?“ vprašala ga je prijazno.

„Da, tako se zovem.“

„Zdravstvujte — do svidenja! In hvala, srčna hvala.“

„Zdravstvujte . . . Lehko noč dušica!“

„Z Bogom i vam Neždanov! Do svidenja jutri . . .“ je dodala in hitro odšla.

Oba mlada moža sedela sta nekaj časa tiho in mirno.

„Neždanov,“ začel je Solomin — in zopet utihnil. — „Neždanov, povejte mi, kar o tem dekletu veste. Kakšno je bilo njen življenje do denašnjega dne? . . . Kdo je? . . . Zakaj je tu? . . .“

Neždanov povedal je na kratko vse, kar je o njem vedel.

Solomin je pazljivo slušal ter rekel, ko je on zvršil:

„Neždanov, pazite na to deklico. Kajti . . .

nemčina deželnemu jezik.“ „Tribine“ poročajoč o tem slučaji dostavlja: „Na ta način si morajo ne le v Inzersdorfu živeči 4000 Čehi, marveč vsi Francoze, Italijani, Poljaki in Jugoslovani, če se hote razgovarjati o svojih interesih, pomagati — z lajanjem.“

„Narodni list“ od 1. aprila poroča z Jugom, da se v slednjih dneh nič nij čulo o Krivošijancih. Kaže se, da so topovi napravili mir. — V Morinji zaprli so nekovega Lazareviča zaradi sumnje, da je v zvezi z vstaši. V njega hiši našli so puško z napisom: „Za hrabrost Vukaličovi.“ Lazarevič oddal se bode vojnemu sodišču. — Iz Mostara se poroča temu listu, da se tam delajo velike priprave za slavnostni sprejem barona Jovanoviča, ker se goji nuda, da bode s svojim brzim postopanjem tudi v Hercegovini pomiril vstaše. — Čete našle so 40 konj, katere so vstaši pred nekaj dnevi pri Vizini ukradli.

Vnanje države.

V „W. alig. Ztg.“ nahaja se prav čudovit dopis iz Berolina. V dopisu tem se pripoveda, da je Bismarck sklenil Rusijo popolnem uničiti; v to pa da so se zavezale države: Nemčija, Avstrija, Turčija, Švedska, Rumunija in Srbija. Ta zveza da je uže gotova in da bi bili takoj položili na zelo mizo severnega moža in Bismarck bi mu bil rezal kos za kosom od telesa in te kosove podarjal gori imenovanim državam, — a tem nameram Bismarkovim da nij prijazen nemški cesar. V dopisu tem je z glavnimi črtami tudi uže narisan bodoč zemljevid Evrope. Vse te vesti so pa pač le izrodeki dopisnikove fantazije; kajti gotovo je, da v teku jednega leta ne bode Evropa vznemirjena po vojski.

V Bolgariji so razmere med strankami zopet silno žalostne. Vsi poskusi, napraviti mir mej konserativno in liberalno stranko, so se razbili in zdaj zopet vsaka za se agitira in si skuša kolikor mogoče obilo privržence dobiti. Liberalna stranka sklicuje ljudske shode, kjer se sklepajo resolucije za zopet upeljavno ustave. Vlada pa tega gibanja liberalcev ne gleda z mirnimi očmi, nego dala je zapreti uže več liberalnih vodij, in jih niti proti vložiti kavcije izpustiti neče. Na ekonomičnem polju pa tudi razmere niso prepričajne. Čujejo se večkrat tožbe o prevelikem državnem primanjkljaju.

Listi nacionalno-liberalne stranke v Nemčiji jeli so v slednjem času skoro dan na dan prinašati dolge članke, v katerih pozivajo vladu in vse vplivne može, naj gledajo na to, da se bode ponemčevanje Poljakov hitreje vršilo, da „zmaga popolnem nemška omika“. Ne le, da Poljaki nijmaščol in uradov v svojem jeziku, hoté jih še bolj posilno germanizirati. Istinito, lepa je ta nemška liberalnost!

Kakor smo uže poročali, prišli so iz Nemčije uradniki v Turčijo, da pomagajo sultanu izvesti nekatere reforme vlade. Ti nemški uradniki izdelali so zdaj načrt in sultan ga je sprejel.

„Sicilijanske večernice“ izvršile so se v popolnem redu.

Razmere v Egiptu so navzlic temu, da se velevlasti pridno posvetujejo o uravnanju, vznemirjive. Arabi paša in pa evropska kontrola sta nezdržljiva, sultan in ekskedične bojujeta se za supremacijo, zdanji kediči je popolna ničla, obnašanje vojnega ministra Arabija kot glave narodne stranke je dvoumno in ne ve se še, če gavno sredstvo je ta.

ako bi se jej kaj pripetilo . . . Vi bi imeli velik greh na vesti! Z Bogom!“

Solomin je odšel, a Neždanov ostal je v sredi sobe stojé. „Ah, bolje je na to ni misliti!“ mrmljal je na pol glasno in se v posteljo vlegel.

Ko se je pa Marijana v svojo sobo povrnila, našla je ondukej majhen listek sledeče vsebine.

„Jaz vas obžalujem. Vi se boste uničili. Premislite, kaj delate. V kakšno brezno boste pali? Čemu in za koga?“

V.

V celej sobi duhtelo po onem finem parfumu kakor ga obično Valentina Mihajlovna rabi; brez dvojbe je jedva to sobo zapustila. Marijana vzela je pero in na isti listek zapisala:

„Vašega milovanja mi nij treba. Bog zna, kdo je bolj milovanja potreben, jaz ali vi; samo da bi jaz ne hotela na vašem mestu biti, vam gotovo. M.“

Listek pustila je na mizi vedoč, da ga dobi Valentina Mihajlovna gotovo v roke.

V drugo jutro sešel se je še jedenkrat s Sipaginom ter mu ponudbo, prevzeti vodstvo tvornice odbil; na to odpeljal se je domov. Mej potom navdajala so ga razne misli, kar se je drugače redko kdaj zgodilo. Misil je na Marijano in na Neždanom.

Angleška vlada baje namerava irskim grofijam dovoliti nekakšne deželne zvore.

Razmere v Irskem se navzlic vsem prizadetanjem vlade ne hote zboljšati. Agrarni umori se zopet gosteje ponavljajo. Skoro vsak dan dohaja policiji ovadbe o nameravanah napadih; časih se posreči policiji zasačiti kako zalogo orožja in streliva, a redko more dobiti v svoje pesti udeležence. Irski patrijotje se borijo mej seboj. Homulerji in udje deželne lige se prepričajo z isto ostrostjo, kakor oboji proti vladi.

Dopisi.

Iz Ljubljane 3. aprila. [Izv. dop.] (Karl Krimmer! Kdo pa je to?) Znano je, kako huda se godi ljubljanskim nemškutarjem zastran kandidatov v III. volilalem razredu. Prejšnja leta se jih je g. Otmar Bamberg, tiskar „Laibacher Zeitunge“ redno usmiljeval ter iz nemškatarskega usmiljenja v III. razredu redno propadal; letos je pa mož z ozirom na uradni ljubljanski list nekoliko trdejše srcé pokazal ter se nij ustil kandidovati. Usmilila pa sta se Deschmanna znani lakirnik g. A. Eberl in nožar g. Hoffmann, tisti nožar, ki je leta 1848. prodajal nože in sablje z napisom: „Udri nemškutarja!“ A tretjega kandidata vender Deschmann ni mogel ter nij mogel dobiti, tako, da so nemškutarji v svojem volilinem shodu za III. razred samo dva postavili. Še le sobotni „Laib. Wochentblatt“ oznanja nam tudi tretjega kandidata — g. Karla Krimmerja, in odkritosčno moramo povedati, da, ako se je hotel Deschmann z volilci samo pošaliti in ponorčevati, potem jo je izvrstno zadel. Kamor si v soboto ali v nedeljo v javen lokal prišel, od vseh stranih ti je donelo vprašanje na uho: „Karl Krimmer! Kdo pa je to?“ Nihče ga nij poznal, nihče vedel, kdo je, tuj je. Napisled nam je vender neki volilec o tej najnovejšej nemškatarskej velikosti dal naslednje pojasnilo. Karl Krimmer je priprst mizar, ki v Karl Tavčarjevi hiši na Celovškej cesti gostuje. Mož je rojen Nemec, priseljenec. Dozdaj je bil skromen, tih človek, ki se kot tujec nij vtikal v politiko. Njegovega imena nijsi nikjer čul, njega nikjer videl. A zaslužek, katerega mu je od slovenskega prebivalstva nesel njegov obrt, ta mu je menda zdaj, ko se mu predobro godi, šel tako v glavo, da hoče delati mej nami tudi nemško in nemškarsko politiko! Mi mu želimo, da bi mu prav dobro teknila in da bi g. — Karla Tavčarja še dolgo ne bilo z Dunaja; kamti, ko bi se ta povrnil, ne vemo, kako bi se z g. Krimmerjem pomenila!

Iz Litije. 2. aprila [Izviren dopis.] Znana kraljeva lipa Ljubljanskemu Wochentblattu še zmerom ne daje miru. Tako imenitna se mu zdi. Kakor je prej hitel, ko je bila posajena, razvoniti to novo nevarnost za nemštvo v široki svet, tako se zdaj, ko je od hudobne roke ukončana, spet ne more

nova; zelo se mu je, da, ko bi on zaljubljen bil — on Solomin — izgledal bi drugače in se tudi drugače vedel. Ali, si je mislil, ker se mi to nikdar dogodilo nij, tudi slutiti ne morem, kako bi izgledal.

Spomnil se je mlade Irke, ki jo je bil v nekej prodajalnici videl; spomnil se je, kako krasne, skoro črne lase in plave oči je imela — in kako ga je žalostno gledala, ko je dolgo po cesti gori in dolil hodil ne vedé, bi se li ž njo seznanil ali ne. — Bilo je to v Londonu, kamor ga je bil njegov principal poslal, ter mu mnogo novicev zaupal. Skoro da je v Londonu ostal in svojemu principalu denarje nazaj poslal; tako velik utisek naredila je lepa Polinjan. — Nje ime je slišal, ko jo je neko drugo dekle v prodajalnici poklicala. Ali vender se je sam premogel in se povrnil k svojemu principalu. Poli bila je lepša od Marijane, ali ta ima je isti upitno — žalostni pogled — in je Rusinja! . . .

„A kaj naj vse to pomeni?“ vprašal se je Solomin na pol glasno: „zdaj se celo za tuje neveste brigam!“ Odpel si je suknjo, ko da hoče s tem vse nadležne misli otresti. Baš o pravem času približal se je zdaj tvornici, kjer je pri vratih zapazil zvezstega Pavla.

(Dalje prih.)

zdržati, da ne bi svojim drugom razglasil te veselje novice, češ, oddihnite se in bodite spet brez skrbi, lipe ni več.

In srečni uspeh, ki ga je imel njegov prvi opomin, daje mu srčnost, stori še jeden korak dalje ter skuša oprostiti svojo stranko tudi od suma, da bi bil kdo od njegovih to nedolžno drevesce njegove spodnike v kraj spravil.

Brez dolzega premišljevanja to zvita buča tako-le ugovarja: moja stranka je kulturnosna in svet je že zavoljo tega ne bo sumničil, Slovenec pa je, kakor moja stranka že toliko let na ves glas v svet trobi, surov in zarobljenec, zato denimo brez vsega premisleka tudi to krivico nanj.

In tako naznanja v svojej zadnej številki z vso resnobo: Litijski fantje so lipo ukončali.

Le škoda, da nam on, če res kaj ve, teh fantov z imenom ne pove. To bi bilo potrebno, ker drugače njegova trditev nij prav verjetna. Zakaj fantom lipa nij bila prav nič na poti, ter dopis v Wochentblattu zoper lipo skoro gotovo nij bil od njih; pa ko bi jim tudi bila, oni ne bi bili zato celih 14 dnij nalašč temne deževne noči čakali.

Staro pravilo tacib, ki imajo s kazenskimi oblastmi opraviti, bilo je do zdaj: „Si ficišti, nega“ t. j. če si storil, taji.

Ljubljanski Wochentblatt pa zna, kakor vidimo, za svojo stranko še drugače: Če si storil, na drugega zvali.

To je gotovo novo pravilo, če ravno menda tudi med lopovi neviteško.

Zdaj naj pa še kdo reče, da nemškutarji niso prebrisani in da ne znajo li več, ko hruške peči. Ljubljanski volilci, ne prezirajte tako izvrstnih lastnosti.

Iz Ptuja. [Izv. dop.] (Vladanje prvoseda okr. šolskega sveta.) Poročal sem Vam, ko je okrajni zastop v Ptiju dne 27. oktobra 1881 izvolil pet jedrnih narodnjakov slovenskih v okrajni šolski svet, kar je ugodno žilice razigralo Slovencem ptujskega okraja, da smo po velikih naporih in trudih itak nekdaj dognali do narodnega okrajnega šolskega sveta. Pa glej! danes imamo 31. marca 1882, in okrajni glavar pl. Premerstein kot prvoseda okrajnega šolskega sveta nij še račil sklicati na novo izvoljenih okrajnih šolskih svetovalcev k seji, akoprem § 28. postave od 8. februarja 1869 veleva: „Okrajni šolski svet zbore se konči jedenkrat v meseci k rednemu posvetovanju.“ Opominan, pa brezuspešno, na to svojo dolžnost, pozival se je na § 79 zakona od 14. junija 1866 ob okrajnem zastopu, kateri §. ima s sklicanjem seje toliko zveze, kolikor lanski sneg z Dežmanovimi grabljami. Pri takem navajanju treba je dvojiti o možganskem zdravju. V odgovoru na ta brezmiseln dopis bil je prvoseda ponovno prigovaran, naj itak postopa zakonu primerno, pa ves naš poskus bil je bob v steno; pl. Premerstein je vse sam narejeval, odločeval, kaznoval, globil . . . s svojim zloglasnim oprodo, okrajnim nadzornikom Rannerjem, česar verno sliko načrtal je ta list v 11. št. od dne 14. januvarja t. l. v dopisu „S ptujskega polja“, ne mareči za zakonitost; zlorabil je torej uradno oblast, vedoč se, kot samosilni turški paša proti ubogej raji. Tako mrzko nasilje porodilo je pritožbo na veleslavno c. kr. deželno šolsko svetovalstvo, in to je blagovolilo pod brojem 33/praes. stvar takole rešiti:

„Slavni okrajni odbor

v Ptui.

Rešuje blagoondešno vlogo od dne 22. februarja t. l. br. 98. ukazal je visoki c. kr. deželni šolski svet, podpisancu kot prvoseduokrajnega šolskega sveta meseca oktobra 1881 uže izvoljene svetovalce od okrajnega zastopa brez odloga k sejam okrajnega šolskega sveta poklicati, dakle na one volitve spodbijanje, katero je od jednega dela okrajnega zastopa poškušano, a nij še po sodnej postopnosti dognano, toliko menje se ozirati, ko predsednik okrajnega šolskega sveta za zakonitost omenjene volitve skrbeti nij pozvan.

Ptuj, dne 26. marca 1882.

Premerstein l. r.

Ta odlok visokega c. kr. deželnega šolskega svetovalstva povse skladajoči se z našimi nazorji in zahtevi morebiti le zabiča temu samosilnemu in protipostavno postopajočemu c. kr. uradniku in močnemu davkotrošilu, da se brže bolje priuči redu in zakonu, inače ne vemo, zakaj bi take vrste bitja svojimi krvavi žulji redili na pogubo sebi in državi. Skrajni nespametnik in trobeljak je, kdor modrosa goji v svojih nedrih.

Domače stvari.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba preteklo soboto obnesel se je posebno vrlo, kajti udeležencev bilo je 60 in vsi ti pri najboljšej volji in tistem prijetnem humorji, ki je za zabave te vrste neobhodno potreben. Da se je ta humor vzdrževal ves večer in primerno množil, k temu priporočila je gospa Šunkove vokusna in prav dobra kuhinja, in gosp. Tavčarja tako imenovano „banketno vino“. osobito pa umestna in posebno dovitipna prednašanja. Gosp. dr. H. Dolenc pozabil je bil sicer začetek svojega berila doma, pa to, kar je nam čital, bilo je tako prepleteno z zdravim dovitipom in tako šaljivo, da bode zelo obvezali naše čitatelje, ako nam privošči ta spis za podlistek. — Gospod poslanec dr. Vošnjak, pri svojem prihodu navdušeno pozdravljen, govoril nam je „o veselih in britkih urah državnega poslanca“ ter ta govor razvrstil tako mikalno, da se sme ta točka pričevati najizbornejšim našim večerov. Gospod Evgen Lah podal nam je statistiko jour fixov s pri njem običajno natančnostjo in z nepričakovano skrbno zabeleženim materialom. Mej petjem, nabranjem za „Narodni dom“, napitnicami in čestitanjem odličnemu članu, česar „god in praznik“ bil je včeraj, pretekle so prehitro kratke ure. Prihodnji jour fixe bode 15. t. m.

— (Popularno-znanstveno predavanje.) Gospod Ivan Hribar čital nam je včeraj v čitalnični dvorani svoj tako temeljito in vrlo zanimivo sestavljeni spis: „Aleksander Sergijevič Puškin in njegove poezije“, ter vredno zaključil vrsto teh predavanj. Ker je bil gospod Hribar tako prijazen in nam je poklonil rokopis, priobčili budemto lepo razpravo kot listek, kar bode gotovo ugajalo čitateljem.

— (Včerajšnja društvena beseda) v čitalnici Ljubljanskej sme se po vsej pravici prispeti dovršenim muzikalnim predstavam. Vse točke izbornega sestavljenega programa izvlece se se vseskozi precizno in s prav umetniškim razumom. Nenavadno mnogobrojno občinstvo izrazovalo je svoje priznanje z burnim ploskanjem. Obširno oceno, katero nam je obljudil odličen strokovnjak, priobčimo jutri.

— (Seja „Slovenske Matice“) preteklo soboto trajala je cele štiri ure. Zaradi obširne tvarine in velevažnih sklepov priobčimo obširno poročilo v kratkem.

— (Kranjsko obrtniško društvo.) Deželna vlada potrdila je pravila obrtniškega društva, kateremu je predsednik g. J. N. Horak. V kratkem se sklice občni zbor.

— (Poslop.) V Zagorji pod Litijo udri se je hrib tam, kjer se izteka potok Medja v Savo, kacih 300 sežnjev na dolgo, in zasul stransko železnico, ki drži v rudnik in okrajno cesto. Tudi žaga, na katerej so delali delavci znanega domoljuba gosp. Hrena, in mala hišica, sta uničeni in bati se je, kakor se čuje, da bode posip nevaren celo progjužne železnice. Iz Ljubljane odpeljala se je uže posebna komisija.

— („Ljubljanski Zvon“) Zadnja 4. številka ima naslednjo vsebino: B. M.: Spomladi. Pesen. — Dr. Fr. Detela: Malo življenje. (Dalje.) — Dr. H. Dolenc: Izza mladih let. II. — Boris Miran: Po velikem požaru. — Simon Rutar: Jedinstvo slovenskih dežel od VII. do XIII. stoletja. (Dalje.)

— P.: Dekliška tožba. Pesen. — X.: Oljki. Pesen. — b.: V cerkvi. Pomladanski dan. Pesni. — Janko Kersnik: Luterski ljudje. Povest III. — J. Jesenko: Zemeljski posresi. XXIV. — J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. (Dalje.) — A. Bezenšek: Šolstvo in prosvetni zavodi v kneževini Bolgarski. —

Slovenski glasnik. — Da je tudi ta številka zanimiva in izborna, razvidno je iz navedenih imen in res veseli moramo biti, da imamo tak list.

— (Slava Slovencem!) V ruskem državnem „Vestniku“ od 20. jan. 1882. l. beremo, da je ruski car 8. jan. t. l. v Šmartinem pri Litiji rojenemu g. Jarneju Brezovarju za vzorno službovanje in posebne zasluge na učiteljskem polji podelil red sv. Stanislava druge stopinje. Tako imamo na Rusku rojaka, ki je uže z redom sv. Ane in redom sv. Stanislava od mogočnega ruskega vladarja odlikovan. Čast in slava njemu, ki dela čast narodu!

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Kamnik 3. aprila. Ministerstvo je za Kamnik dovolilo obrtniško šolo.

Praga 3. aprila. Konservativni odbor za volitve iz veleposestva je sklenil, da ponudi ustavovernemu volilnemu odboru za zdajo državnozborsko zasedanje nov kompromis, da se pri poznejši volitvi skupno sprejme kandidat one stranke, katera je imela izpraznjen mandat v svojej posesti.

Razne vesti.

* (Izdelki iz papirja.) V kake svrhe služi papir, dokazala je zadnja obrtniška razstava v Louisville v Ameriki. Razstavljeni so bila kolesa za železnice iz papirja krasno izdelana in pri tem cenejša in trdnejša nego železna. Narejajo se iz papirnih krožnikov, ki se z utezo šestih ton (120 centov) od skladnice petih čevljev na malo palcev stisnejo v kum. Potem se obdajo z jeklenim obročem in os pritrdi se z jeklenimi klini v pesto. Taka kolesa se ne stró, če odpade tudi jekleni obroč, so vendar še za rabo. Papirnato kolo preteče 2,400.000 milj, predno je obrabljeno, kolo iz jekla ali vlitega železa pa le 200.000 milj. Papir se po primerenem pritisku tako strdi, da se ga le dijamant prime. Jekleno dleto se nad takim papirjem zdrobi. Bankovci angleške banke se tiskajo na poseben papir, ki se prireja iz prediva, kako, to je tajnost. Če se iz angleškega bankovca, ki velja pet šterlingov, naredi vrvica, se sme na njo ebesiti 325 funtov teže, predno se raztrga. Na omenjene razstavi kazala se je samokolnica, katere tružica je bila sestavljena iz tankega papirja, pa se je vendar lehko naložilo pet ton teže. Razstavljeni je bila raznovrstna posoda iz papirja, krožniki, sklede, noži, žlice, piskri in kuhinjska posoda, da celo postelja iz papirja. Vsi ti predmeti so bili jako lepi in neražrušljivi.

* (Slon zavarovan.) Bel slon, katerega peljejo iz Siamu v Evropo, ter je kupljen za Berolin, je pri nekej švicarski družbi zavarovan za dobo vožnje za 30.000 mark, zavarovalnica s postranskimi plačili iznša nad 300 mark.

* (Najdaljši most na svetu,) oni ki pelje čez „Canale Grande“ v Benetkah, je 3601 meter dolg. — Most je ves iz Kamna, ima 222 oblokov; stebri so na 75.000 koh. Za cel most, ki se ga je 5 let zidalo, se je porabilo 150 000 istrskih kamnov; ves most je stal 4,500.000 lir.

Darila za „Národní dom“.

Prenesek	495 gld.	53 kr.
Iz pušice v čitalnici	3 " 62 "	
Za pušico v Moravče prodano	— " 80 "	
Pri jour fixu 24. marca nabranih	3 " 70 "	
Osmerica dijakov nabrala na Fužinah	2 " 50 "	
G. Jakob Žnidaršič v Gradiči	1 " — "	
Gg. Oblak, Kuster i. P. i. P.	3 " 50 "	
G. župnik —	3 " — "	
Za pušico „pri Jelenu“	— " 80 "	
Gg. uradniki banke „Slavije“	4 " 50 "	
Gospa Trpinčeva v Ljubljani	200 " — "	
Vkape	718 gld.	95 kr.

Dunajska borza

dné 3. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	75 gld.	85 kr.
Enotni državni dolg v srebru	76 " 60 "	
Zlata renta	93 " 10 "	
1860 državno pesojilo	129 " 25 "	
Akcije narodne banke	820 " — "	
Kreditne akcije	330 " 60 "	
London	119 " 65 "	
Srebro	— " — "	
Napol.	9 " 48 "	
C. kr. cekini	5 " 62 "	
Državne marke	58 " 60 "	
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	118 " 75 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 169 "	25 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93 " 20 "	
Ogrska zlata renta 6%	118 " 70 "	
" papirna renta 4%	88 " 10 "	
5% štajerske zemljisci, odvez. oblig.	87 " 25 "	
Dunava reg. srečke 5%	104 " — "	
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	113 " — "

Zemlj. obč. avstr. 4 1/2%, zlati zast. listi	119	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	177 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " — "	
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 128 "	
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	212 " — "	

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. aprila t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	10
Rež, "	6	01
Ječmen, "	5	20
Oves, "	3	74
Ajda, "	4	87
Proso, "	5	20
Koruzna, "	6	40
Leča, "	9	—
Grah, "	9	—
Fižol, "	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	77
Maslo, kilogram	1	7
Mast, "	—	84
Špeh frišen, "	72	
" povojen, "	78	
Surovo maslo, "	82	
Jajca, jedno	1 1/2	
Mleko, liter	8	
Goveje meso, kilogram	56	
Teledje, "	50	
Svinjsko, "	60	
Koštrunovo, "	30	
Kokoš, "	45	
Golob, "	18	
Seno, 100 kilogramov	2	68
Slama, "	1	78
Drva, trda, 4 kv. metre	6	—
" mehka, "	4	20

Meteorologično poročilo.

A. v Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
31. marca	ob 7. uri zjutraj	731·43 mm.	+ 0·4°C	slaboten jugozahod	jasno	0·00 mm.
	ob 2. uri popoldne	729·87 mm.	+ 16·4°C	slaboten jugozahod	jasno	
	ob 9. uri zvečer	731·23 mm.	+ 8·8°C	slaboten jugozahod	jasno	
1. aprila	ob 7. uri zjutraj	732·28 mm.	+ 1·0°C	slaboten vzhod	jasno	0·00 mm.
	ob 2. uri popoldne	730·95 mm.	+ 18·0°C	slaboten vzhod	deloma oblačno	
	ob 9. uri zvečer	731·60 mm.	+ 10·8°C	slaboten vzhod	oblačno	
2. aprila	ob 7. uri zjutraj	732·62 mm.	+ 4·6°C	slaboten vzhod	jasno	0·00 mm.
	ob 2. uri popoldne	731·44 mm.	+ 17·6°C	slaboten jugozahod	jasno	
	ob 9. uri zvečer	732·41 mm.	+ 9·8°C	slaboten jugozahod	jasno	

B. v Avstriji sploh:

Zračni pritisk je na jugu za sponznanje pal, na severu pa nespremenjen ostal; vsled tega je postal še jednakomernejše razdeljen in je znašal razloček med maksimum in minimum samo 3 mm. Vetrovi so postali še slabotnejši kot zadnje dni in so se zasukali proti zahodu. Temperatura se je nekoliko vzdignila in je bila splošno povsod nadnormalna, zrazen pa tudi zelo ekstremna, zjutraj prenizka, opoludne previsoka; razloček med maksimum in minimum je znašal 13°C. Nebo je bilo večjidel povsod ali popolnem ali pa saj deloma jasno; vreme stanovitno in suho. Morje precej mirno.

Učenec,

star 13—15 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v prodajalnico z mešanim blagom A. Krajgerja v Postojni. (206—1)

Zahvala.

Za toplo sočutje in obilo spremstvo pri pogrebu nepozabljenive ANTONIJE,

za krasne darovane vence, izrekam vsem, posebno pa gg. nosilec vencev in pevcev, najprisrnejšo zahvalo.

Št. Vid nad Vipavo, dné 30. marca 1882.
Marija Vrtovec,
mati. (210)
Filip Vrtovec, brat. Marija Vrtovec,
sestra.

Zahvala.

Za vsestranske dokaze presrčnega sočutja mej bolezni in o priliki nenadomestljive zgube naše drage in preljube matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

Franciške Weiglein,
vdoce c. kr. poštnega oskrbnika,
izrekajo podpisani najtoplejšo zahvalo za krasne vence in mnogobrojno spremstvo na pokopališče vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, predestej duhovščini, p. n. gg. uradnikom, zastopnikom mest Črnomlja in Metlike, uradnikom Gradaške rudnica, pevcev in pevkam, kakor tudi slavnaj požarnej brambi črnomeljskej.

V Črnomlji, dné 31. marca 1882.

(207) Žalu